

למעמד מדעי היהדות במזרח אירופה

מחקרו הספציפי הן המגילות הגנוזות. אף שהייתו בארה"ב כאורח "ישיבה אוניברסיטה" נועדה לצורכי מחקר של המגילות שהוא מתעתד לפרסמו בפולנית.

בטון עובדתי ועינייני, שלא נעדר חוש הומור, סקר פרופ' טילוך את מצב מדעי היהדות בארצות מזרח אירופה הקומוניסטיות – הונגריה, צ'כיה, מזרח-גרמניה, בריה"מ כשעיקר דבריו מتركזים בארצו פולין וכדבריו – מצב אותו הוא מכיר יותר מכל. הוא מנה את מרכזי הלימודים השונים המצויים בכל ארץ וארץ, את מגמתם האקדמית ואת החוקרים העומדים בראשם שרבים מהם מוכרים לו אישית.

קיימים מוסדות בהם המחלקה העברית היא חלק ממכון למדעי המזרח ובהם מכשירים חוקרים צעירים לחקר מדעי היהדות תוך הקניית הכלים הדרושים ובראש וראשונה שליטה בלשון העברית – הן המודרנית והן זו של המקורות. לעומתם קיימות מחלקות בהן מודגש האספקט הפילולוגי כמו, למשל, במזרח גרמניה. במוסדות אקדמיים שבשליטת גורמים דתיים, פרוטסטנטיים וקתוליים כאחד, נלמדת הלשון העברית בהיבטיה המיקראיים בלבד ככלי-עזר לפרשנות כתבי הקודש, או, ככלי-עזר בחקר המזרח הקדום והארכיאולוגיה.

אך עיקר דבריו של ד"ר טילוך נסבו, כאמור, על ארצו הוא ועל המחלקה למדעי המזרח הקדום וללימודי העברית באוניברסיטת ורשה שהוא עומד בראשה. לאחר טקירה היסטורית קצרה על הוראת

כבכל שנת לימודים אקדמית כן גם בשנת הלימודים הנוכחית שימשה "ישיבה אוניברסיטה" אכסניא למיגוון של הרצאות מכובדות ורבות-עניין בתחומים אקדמיים שונים – וביניהן גם סידרת ההרצאות במדעי היהדות שנערכה מטעם ביה"ס למוסמכים למדעי היהדות ע"ש ברנרד רבל. במסגרתה של סידרה זו נשא את דבריו המלומד והחוקר הפולני ד"ר ויטולד י. טילוך על "המצב הנוכחי של מדעי היהדות במזרח אירופה".

הרצאתו של ד"ר טילוך היתה אינפורמטיבית באופייה כפי שניתן היה להסיק מניסוח כותרתה; ואומנם, פרופ' טילוך נשאר צמוד לנושא הרצאתו ואף-על-פי-כן קיבלה ההרצאה, על אף הטון השליו והאקדמי של המרצה, מימדים החורגים מעל ומעבר לאופייה האינפורמטיבי. בראש וראשונה, בזכות הנושא עצמו. מילבד הרגישות הטיבעית הידועה של אינטליגנט מערבי לנעשה בחיי הרוח והתרבות שמעבר למסך הברזל, נתוספה כאן פיקאנטיות-יתר שגירתה את קהל שומרי-המסורת של "ישיבה אוניברסיטה"; כידוע, מעטות הן העובדות הידועות על מצב העברית ומדעי היהדות בארצות הקומוניסטיות השונות, על אף התרחבותם בשנים האחרונות של קישרי תרבות עם הארצות שמעבר למסך הברזל.

פיקאנטיות-יתר נתוספה בגין העובדה שפרופ' טילוך נשא את דבריו בעברית מודרנית צחה ובהברה ספרדית כאחד המרצים הישראליים. פרופ' טילוך, שאינו ממוצא יהודי, משמש ראש המחלקה לעברית באוניברסיטה של ורשה ותחום

העידו על בקיאותו הרבה בנעשה בתחום מדעי היהדות במערב ובמזרח כאחד וכן על היותו אדם נבון, חם ובעל חוש הזמור חריף.

דיקן ביה"ס למוסמכים ע"ש ברנרד רבל, ד"ר ש.ז. ליימן שהציג את המרצה ואשר הינחה את הישיבה הודה למרצה בשמו ובשם קהל הנוכחים על הרצאתו המעניינת ואיחל לו "צאתך לשלום" (שעתיד היה לחול למחרת היום) והצלחה בעמלו המחקרי.

שין-שין

ישיבה אוניברסיטה, נ.י.

הלשון העברית בפולין מאז המאה ה-16 ואילך הוא התעכב על המיבנה העכשווי של המחלקה לעברית שהינה, כאמור, חלק מהמחלקה לשפות שמיות והמזרח. ד"ר טילוך צייר דיוקן של סוג התלמיד הלומד במחלקה לעברית, תהליך המיון ודרכי התקבלותו, תוכנית הלימודים של המחלקה למדעי המזרח ובמיוחד התעכב על הדרישות הנדרשות מתלמידי המחלקה העברית בהתאם לתחומי התעניינותם האקדמית.

בסיום הרצאתו ענה המרצה על שאלות הקהל כשתשובותיו הענייניות והמחכימות